

دانش آموزان با مشکلات ویژه یادگیری (DYSLEXIA) را بشناسیم

اصطلاح دانش آموزان استثنایی به گروه‌های مختلفی اطلاق می‌شود. یکی از آن‌ها دانش آموزان با مشکلات ویژه یادگیری (Dyslexia) می‌باشد و آن به گروهی گفته می‌شود که در ارتباط با فهمیدن و یا کاربرد زبان شفاهی و کتبی، ناتوانی نشان می‌دهند. این ناتوانی ممکن است خود را در فعالیت‌هایی از قبیل گوش دادن، فکر کردن، سخن گفتن، خواندن، نوشتن، هجی کردن و یا حساب کردن نشان دهد. این اختلال‌ها با نارسایی‌های دیگری نیز همراه است که عبارت‌اند از: نقایص ادراکی، آسیب مغزی، بدکاری جزئی مغز، نارسایی در خواندن، و اختلال گویایی. این اصطلاح کودکانی را که به علت‌های دیگر با مسائل یادگیری مواجه می‌باشند (نظیر نقص بینایی، نقص شنوایی، نقص حرکتی، عقب ماندگی ذهنی، آشفتگی عاطفی و یا عدم

برخورداری از محیط فرهنگی و اقتصادی مناسب) در بر نمی‌گیرد. به بیانی دیگر «دانش آموز با مشکلات ویژه یادگیری» به دانش آموزانی اطلاق می‌شود که «با وجود برخورداری از هوش طبیعی و نداشتن نقایص حسی، آسیب‌های شدید مغزی و مشکلات شدید عاطفی - اجتماعی، قادر به بهره‌گیری کامل از امکانات آموزش و پرورش متداول نبوده و در یک یا چند ماده درسی ضعف محسوس و مشهود داشته باشند».

ویژگی‌ها:

تشخیص اولیه این گروه از دانش آموزان غالباً از طریق مشاهده خصوصیات و ویژگی‌هایی است که می‌توان از آنها به عنوان نشانه‌های مشکلات ویژه یادگیری نام برد. این ویژگی‌ها به دو بخش تقسیم می‌شوند:

بخش اول: خصوصیتی هستند که شامل همه افراد این گروه می‌باشد (که با علامت × مشخص گردیده است).

بخش دوم: خصوصیتی که غالباً افراد این گروه دارند.

عمده‌ترین این ویژگی‌ها عبارتند از:

- × بهره‌هوشی طبیعی
- × کارکرد تحصیلی پائین تر از حد انتظار
- سرعت کم در یادگیری
- پیشرفت کندتر

- سقف پائین تر یادگیری
- تجدیدی مکرر در یک یا چند درس خاص
- تکرار پایه های تحصیلی
- × تفاوت بین سطح یادگیری در درس های مختلف
- × نداشتن انعطاف در استفاده از راهبردهای آموزشی
- × تفاوت قابل توجه بین توانایی ها و مهارت ها ؛ عملکرد ضعیف
- ضعف حافظه (کوتاه مدت و بلند مدت)
- وابستگی زیاد به معلم
- وابستگی به والدین در انجام تکالیف مدرسه
- کوتاهی دامنه توجه (زود پرت شدن حواس)
- نداشتن اعتماد به نفس
- نقص در مهارت های اجتماعی
- ناهماهنگی حرکتی
- تاخیر در نشان دادن عکس العمل
- تاخیر در فراگیری زبان

توجه

این نشانه ها صرفاً احتمال وجود مشکل را نشان می دهد و برای تشخیص دقیق باید به کارشناسی ارجاع نمود.

انواع:

اگر چه طبقه بندی های مختلفی از این اختلال وجود دارد ولی عمده ترین مشکل را می توان در حوزه های خواندن ، نوشتن و ریاضی مشاهده نمود.

۱- ناتوانی در خواندن :

از عمده ترین نشانه های این اختلال عبارتند از:

- حذف یک صدا یا کلمه
- اضافه کردن صدا یا کلمه
- تحریف و اشتباه خواندن صداها یا کلمات
- جانشین سازی صدا یا کلمه

- مشکلات درک مطلب
- ناتوانی در درک معنی کلمات ، یادآوری و پاسخ به سوالاتی که از متن پرسیده می شود
- ناتوانی در استنباط از مطالب خوانده شده
- ناتوانی در قدرت تحلیل و بررسی صحت و سقم متن

۲- ناتوانی در نوشتن :

عمده ترین مشکلات نوشتن عبارتند از:

- معکوس نوشتن (آینه نویسی)
- جابه جا نوشتن حروف (دور به جای رود)
- حذف یا اضافه کردن حروف و کلمات در نوشتن
- ناتوانی در ترکیب حروف یا بخش های کلمه
- ناتوانی در رونویسی ، کج نویسی ، پراکنده نویسی ، ناخوانا نویسی و...

۳- ناتوانی در ریاضی:

عمده ترین مشکلات ریاضی عبارتند از:

- مشکلات در یادگیری مفهوم عدد و شمارش
- ناتوانی در استفاده از راهبردهای عددی
- ناتوانی در قرض کردن و انتقال در محاسبات
- ناتوانی در مسئله توصیفی (ارتباط جملات کلامی و نوشتاری برای کاربرد ریاضی)
- ناتوانی در خواندن و نوشتن نشانه های ریاضی (اعداد ، ارقام ، علائم)